

Liczby, daty, godziny i ceny w listeningu - jak nie tracić łatwych punktów

Wiele błędów w listeningu nie wynika z braku słownictwa, tylko z pomylenia dwóch podobnie brzmiących danych. 13 i 30, 15 i 50, 6:15 i 6:50, 14 i 40 - jedna cyfra może zdecydować o punkcie. Dlatego liczby trzeba ćwiczyć jako osobną mikro-umiejętność.

Szybka ściągą: weryfikuj końcówkę -teen/-ty, zapisuj godzinę dokładnie tak, jak podaje nagranie, etykietuj każdą liczbę w notatkach, sprawdzaj rabaty i opłaty dodatkowe, a w zadaniach otwartych pilnuj pełnej poprawności zapisu.

Co wynika z Informatora CKE?

CKE nie wydziela "liczb" jako osobnego typu zadania. Są one jednak regularnym elementem wyszukiwania określonych informacji. W przykładowych zadaniach listeningowych pojawiają się m.in. daty, godziny, dane kontaktowe, liczba osób, masa, nazwy własne i informacje literowane. W zadaniach otwartych liczebniki, godziny i numery telefonów należą do odpowiedzi, przy których wymagana jest pełna poprawność zapisu.

Najważniejsza zasada. Nie zapisuj samej liczby bez etykiety w notatkach. Zamiast "18 / 12" zapisz "adult 18 / child 12". Zamiast "4 / 7" zapisz "old platform 4 -> new 7". To chroni przed zamianą danych miejscami.

-TEEN czy -TY? Najczęstsza pułapka

Para	Co usłyszysz	Na co zwrócić uwagę
13 / 30	thirteen / thirty	-teen ma mocniejszą końcówkę; -ty jest krótsze
14 / 40	fourteen / forty	forty ma inną pisownię niż four
15 / 50	fifteen / fifty	słuchaj końca wyrazu, nie tylko pierwszej sylaby

Para	Co usłyszysz	Na co zwrócić uwagę
16 / 60	sixteen / sixty	sprawdź kontekst: wiek, cena, godzina, liczba osób
17 / 70	seventeen / seventy	przy drugim odsłuchaniu zweryfikuj dokładną dziesiątkę
18 / 80	eighteen / eighty	nie poprawiaj odpowiedzi tylko dlatego, że "80 brzmi znajomo"
19 / 90	nineteen / ninety	zwróć uwagę na akcent i końcówkę

Nie polegaj wyłącznie na wymowie. Kontekst często pomaga bardziej niż sam dźwięk. Jeśli bilet dla ucznia kosztuje "fifteen pounds", a cena normalna wynosi 22, liczba 50 byłaby mało logiczna. Kontekst nie zastępuje słuchania, ale pozwala zweryfikować odpowiedź.

Godziny - zapisuj dokładny czas, nie swoje przeliczenie

Nagranie	Znaczenie	Bezpieczny zapis
quarter past six	6:15	6:15
half past eight	8:30	8:30
quarter to ten	9:45	9:45
ten past seven	7:10	7:10
twenty to five	4:40	4:40
six oh five	6:05	6:05
around half past nine	około 9:30	około 9:30, jeśli zadanie dopuszcza przybliżenie

Pułapka z korektą. *The tour was supposed to start at quarter past ten, but the guide is running late, so we will leave at twenty to eleven.* Poprawna godzina: 10:40. 10:15 jest tylko wcześniejszym planem.

Uważaj też na informacje typu *five minutes earlier, ten minutes later, half an hour before* oraz *by 6 p.m.* Jeśli pytanie wymaga obliczenia, nie wystarczy przepisać pierwszej godziny z nagrania.

Daty, lata i dni tygodnia

Słyszysz	Możliwe znaczenie / zapis	Typowa pułapka
the twenty-third of May	23 May / May 23	nie 30 May
May the thirtieth	30 May	-teenth i -tieth w liczebnikach porządkowych
two thousand and six	2006	nie 2600
nineteen ninety-eight	1998	nie 1989
in the mid-nineties	w połowie lat 90.	to nie jeden konkretny rok
the following Thursday	następny czwartek	odnieś do dnia wcześniej wspomnianego

Jeśli w nagraniu pada kilka dat - data rejestracji, data wydarzenia i termin płatności - etykiety w notatkach są obowiązkowe. Sam zapis "12/05" nic nie da, jeśli nie wiesz, czego dotyczy.

Ceny, waluty i rabaty

Nagranie	Co naprawdę oznacza	Ryzyko
It is £24 online, but £30 at the door.	online 24 / na miejscu 30	wybranie pierwszej ceny bez sprawdzenia pytania

Nagranie	Co naprawdę oznacza	Ryzyko
Students pay half price.	uczeń płaci 50% ceny normalnej	czasem trzeba obliczyć
There is a £5 booking fee.	dodatkowa opłata 5 funtów	fee nie musi być ceną całkowitą
The original price was £80, reduced to £65.	aktualna cena 65	80 jest ceną wyjściową
The meal is included, drinks are extra.	jedzenie w cenie, napoje dodatkowo	included vs extra

Przy cenach zawsze sprawdź, czy zadanie pyta o cenę normalną, poniżce, za osobę, za grupę, online, na miejscu czy z dodatkową opłatą.

Liczby dziesiętne, procenty i miary

Forma	Jak może zabrzmieć	Przykład
1.5	one point five	1.5 kg
0.75	zero point seven five / point seven five	0.75 litres
25%	twenty-five per cent	25% discount
2.5 hours	two and a half hours	czas trwania
1,500	one thousand five hundred / fifteen hundred	liczba uczestników, cena
3 km	three kilometres	odległość

Kropka ma znaczenie. 1.5 to *one point five*, a 15 to *fifteen*. W odpowiedzi otwartej pominięcie kropki może całkowicie zmienić znaczenie.

Numery telefonu, pokoju, peronu i referencyjne

- W numerach telefonu zero może być czytane jako *zero* albo *oh*.
- Podwójna cyfra może być podana jako *double*, np. *double seven* = 77.
- Room 305 może brzmieć *three oh five*, a nie *three hundred and five*.
- Platform 14 i platform 40 to klasyczna para ryzyka - zapisz słowo *platform* obok liczby.
- Kod rezerwacji może łączyć litery i cyfry. Zapisuj je w blokach, np. B7 - K4 - 19.

Literowanie nazw i danych osobowych

Dane nie zawsze są liczbami. W zadaniach otwartych może pojawić się nazwisko, adres, nazwa ulicy lub kod. Jeśli mówiący literuje wyraz, nie próbuj zapamiętać całej sekwencji i zapisać jej dopiero później. Zapisuj litery na bieżąco.

Pary łatwe do pomylenia	Praktyczny sposób
B / P	zapisuj od razu i sprawdź przy drugim odsłuchaniu
D / T	korzystaj z całej sekwencji liter
M / N	nie zgaduj na podstawie nazwiska, jeśli jest literowane
G / J	ćwicz wymowę brytyjską i amerykańską
E / I	zwróć uwagę na długość samogłoski

Słowa, które zmieniają wartość liczby

Sygnal	Znaczenie
about / around / roughly	około
almost / nearly	prawie, ale mniej niż podana wartość
just over	trochę ponad

Sygnal	Znaczenie
at least	co najmniej
at most / no more than	maksymalnie
twice as much / twice as many	dwa razy tyle
half as much	połowa
an extra ten minutes	dodatkowe 10 minut

Jeżeli odpowiedź A mówi "exactly 100 people", a mówiący mówi "just over a hundred", opcja A może być błędna. Jedno słowo określające przybliżenie zmienia sens.

Algorytm na dane liczbowe

1. Przed nagraniem zaznacz, które pytania wymagają liczby, daty, godziny lub nazwy.
2. W pierwszym odsłuchaniu zapisz wartość razem z etykietą.
3. Skreślaj stare dane, gdy mówiący je koryguje - nie zostawiaj dwóch równorzędnych liczb.
4. W drugim odsłuchaniu sprawdź -teen/-ty, zero, separator dziesiętny i jednostkę.
5. Przeczytaj polecenie jeszcze raz: czy chodzi o cenę końcową, początkową, za osobę czy za grupę?
6. W zadaniu otwartym sprawdź pełną poprawność zapisu.

Trening PODSTAWA - dane z ogłoszenia

Nagranie treningowe. *Hello, this is a reminder about Saturday's photography walk. We originally planned to meet at 9:30, but the museum gates do not open until ten, so please meet us at 9:50 outside the main entrance. The walk costs £17 for adults and £12 for students. It should finish at around 12:40. If you booked online, your confirmation number begins with 47.*

1. Meeting time: _____
2. Student price: _____
3. Approximate finishing time: _____

4. Confirmation number begins with: _____

Odpowiedzi: 1. 9:50; 2. £12 / 12 pounds; 3. around 12:40; 4. 47.

Dlaczego: 9:30 było pierwotnym planem. Cena dla dorosłych to dystraktor dla pytania o studentów. Słowo *around* pokazuje, że 12:40 jest przybliżeniem.

Trening ROZSZERZENIE - obliczenie i korekta

Nagranie treningowe. *The research visit lasts three days. The standard fee is £96, but students who register before September 14th receive a 25% discount. The first session was advertised for 8:45, although the organiser has moved it back by twenty minutes. Participants should arrive ten minutes before the new start time.*

1. Discounted student fee: _____
2. New start time of the first session: _____
3. Participants should arrive at: _____
4. Registration deadline for the discount: _____

Odpowiedzi: 1. £72; 2. 9:05; 3. 8:55; 4. September 14th / 14 September.

Dlaczego: 25% z £96 to £24, więc cena po rabacie wynosi £72. *Move it back by twenty minutes* oznacza przesunięcie z 8:45 na 9:05. Przyjazd ma być 10 minut wcześniej, czyli 8:55.

Mini-test końcowy

Nagranie. *The coach to Brighton leaves from Bay 16 at 7:40. Please note that yesterday's ticket showed Bay 60 because of a printing error. The return coach is at 18:15. A standard return costs £34, while passengers under eighteen pay £27.50. The booking reference is H - 9 - D - 22.*

1. Departure bay: _____
2. Departure time: _____

3. Return time: _____
4. Price for a passenger aged 17: _____
5. Booking reference: _____

Odpowiedzi: 1. 16; 2. 7:40; 3. 18:15; 4. £27.50; 5. H9D22.

Dlaczego: Bay 60 jest błędną informacją z poprzedniego biletu. Osoba w wieku 17 lat jest *under eighteen*, więc płaci £27.50.

Szybka ściągą - liczby i dane

-teen/-ty: weryfikuj końcówkę i kontekst. Godziny: uważaj na *quarter to/past*, *half past* i korekty. Daty: etykietuj, czego dotyczą. Ceny: sprawdzaj rabat, opłatę dodatkową i cenę końcową. W zadaniach otwartych liczby, godziny i numery zapisuj bezbłędnie.

Intencja, opinia, postawa i fakt w listeningu - jak rozpoznawać cel i nastawienie mówiącego

To samo zdanie może przekazywać fakt, opinię albo pełnić konkretną funkcję: ostrzegać, przeproszać, uspokajać, przekonywać czy krytykować. W zadaniu maturalnym trzeba słuchać nie tylko "co zostało powiedziane", ale też "po co mówiący to mówi i jak ocenia temat".

Szybka ściągą: fakt = konkretna informacja, opinia = ocena, intencja = cel wypowiedzi, postawa = nastawienie. Słuchaj *but, however, actually* oraz zakończenia wypowiedzi i nie przypisuj mówiącemu opinii innej osoby.

Co sprawdza CKE?

W przykładowych zadaniach na poziomie podstawowym CKE wprost wskazuje określanie intencji nadawcy oraz wyciąganie wniosków. W przykładowych zadaniach poziomu rozszerzonego pojawia się także odróżnianie informacji o faktach od opinii. To oznacza, że samo wyszukanie słowa z nagrania nie wystarcza - trzeba rozpoznać funkcję i ocenę zawartą w całej wypowiedzi.

Cztery różne pytania o ten sam tekst. Fakt: co się wydarzyło? Opinia: co mówiący o tym sądzi? Intencja: po co o tym mówi? Postawa: z jakim nastawieniem przedstawia temat? Nie mieszaj tych czterech poziomów.

Fakt vs opinia

Fakt	Opinia
The museum closes at six.	The museum is far too crowded.
The course lasts eight weeks.	Eight weeks is not long enough.
The train was delayed by 20 minutes.	The delay was completely unacceptable.
The hotel has 120 rooms.	The hotel feels impersonal.

Fakt można sprawdzić albo przedstawić jako konkretną informację. Opinia zawiera ocenę, preferencję, przekonanie lub interpretację mówiącego. Uważaj: mówiący może cytować cudzą opinię, z którą sam się nie zgadza.

Pułapka: cudza opinia. *My brother says the new timetable is perfect. I wish I could agree - my Fridays are now much longer.* Opinia mówiącego jest negatywna, mimo że na początku pojawia się pozytywne słowo *perfect*.

Najczęstsze intencje mówiącego

Intencja	Typowe sygnały	Sens całej wypowiedzi
to inform / explain	The reason is... / What happened was...	przekazać lub wyjaśnić informację
to warn	Be careful... / I would avoid... / Make sure...	ostrzec przed ryzykiem
to advise / recommend	I would... / You should... / It is worth...	polecić rozwiązanie
to complain	I cannot believe... / What bothered me was...	wyrazić niezadowolenie
to apologise	I am sorry... / I should have...	przeprosić lub przyznać błąd
to reassure	Do not worry... / There is no need to...	uspokoić
to persuade / encourage	You really should try... / You will not regret...	nakłonić do działania
to correct a misunderstanding	Just to be clear... / Actually...	sprostować
to justify	I did it because... / The main reason was...	uzasadnić decyzję

Intencja	Typowe sygnały	Sens całej wypowiedzi
to criticise	It makes no sense... / They should have...	negatywnie ocenić działanie lub osobę

Nie wybieraj intencji na podstawie jednego czasownika

Zdanie "You could take the earlier train" może być propozycją, radą albo elementem wyjaśnienia - zależy od kontekstu. Intencja wynika z funkcji całej wypowiedzi, szczególnie z początku i zakończenia.

Przykład. *The cheap pass is fine if your plans are fixed, but remember that it cannot be changed or refunded. Personally, I would pay a little more for the flexible one.* Mówiący nie tylko informuje o zasadach. Główna funkcja to ostrzeżenie o ograniczeniu i rekomendacja alternatywy.

Postawa - pozytywna, negatywna, neutralna, mieszana

Postawa	Sygnały językowe	Przykład sensu
enthusiastic	fantastic, thrilled, exactly what I wanted	bardzo pozytywna ocena
pleased / satisfied	worked out well, I was happy with...	pozytywna ocena
relieved	thankfully, in the end it was fine	ulga po problemie
uncertain	I am not sure, perhaps, I still cannot decide	brak pewności
sceptical	I doubt..., I am not convinced...	wątpliwość wobec pomysłu
disappointed	I expected more, it did not live up to...	rozczarowanie

Postawa	Sygnały językowe	Przykład sensu
annoyed / irritated	What really bothered me..., ridiculous	silna irytacja
neutral / factual	The event starts..., participants must...	brak wyraźnej oceny

Postawa może być mieszana. Mówiący może być zadowolony z jednego aspektu i krytyczny wobec drugiego. Wtedy pytanie decyduje, którą ocenę masz wychwycić.

Słowa, które zmieniają ton

Sygnał	Co często zapowiada
fortunately / luckily	pozytywny rezultat po problemie
unfortunately / sadly	negatywny fakt lub ocena
to be honest / frankly	bardziej bezpośrednią opinię
actually / in fact	korektę oczekiwania lub wcześniejszej informacji
apparently	dystans do informacji - to nie jest własny pewny fakt mówiącego
surprisingly	wynik przeciwny do oczekiwań
at least	częściowe pocieszenie, ograniczony pozytyw
even	wzmocnienie zaskakującego elementu

Uprzejmość może ukrywać krytykę

W naturalnym angielskim krytyka nie zawsze brzmi ostro. Zdanie "I am not sure that was the best decision" może w praktyce oznaczać mocną dezaprobatę. Podobnie "It could have been better" jest negatywną oceną, choć nie zawiera słowa *bad*.

Łagodna forma	Realny sens
I was not exactly impressed.	raczej rozczarowanie, krytyka
It was not what I had expected.	oczekiwania nie zostały spełnione
I would not call it convenient.	mówiący uważa to za niewygodne
It could have been organised better.	krytyka organizacji
I suppose it is fine for some people.	dystans, brak entuzjazmu

Ironia i understatement - rozszerzenie

Przykład ironii. *The hotel calls the room "spacious". If you are happy to keep your suitcase in the shower, perhaps it is.* Mówiący nie zgadza się z opisem hotelu; ironicznie sugeruje, że pokój jest bardzo mały.

W ironii dosłowne słowa mogą być pozytywne, ale kontekst odwraca ocenę. Na rozszerzeniu szczególnie ważne jest śledzenie kontrastu między tym, co mówiący cytuje, a tym, co sam naprawdę sugeruje.

Algorytm: intencja i postawa

1. Przeczytaj pytanie i nazwij kategorię: fakt, opinia, intencja czy postawa.
2. Słuchaj początku: mówiący często ustawia temat i problem.
3. Zaznacz słowa oceniające oraz sygnały kontrastu: *but, however, actually, still, yet*.
4. Słuchaj zakończenia - tam często pojawia się ostateczna ocena albo rekomendacja.
5. Oddziel opinię mówiącego od opinii innych osób.
6. Wybierz opcję opisującą funkcję całej wypowiedzi, nie pojedyncze zdanie.

Trening PODSTAWA - rozpoznaj intencję

Nagranie treningowe. *If you are coming to the outdoor concert tonight, bring a waterproof jacket. The forecast says the rain should be light, but there is almost no shelter near the stage and umbrellas are not allowed.*

What is the speaker mainly doing?

- A. complaining about the concert
- B. warning listeners and giving practical advice
- C. explaining why the concert was cancelled

Odpowiedź: B.

Dlaczego: Mówiący ostrzega przed warunkami i radzi zabrać kurtkę. Koncert nie został odwołany, a narzekanie nie jest główną funkcją.

Trening - fakt czy opinia?

Nagranie treningowe. *The new sports centre opened in March and has two swimming pools. Personally, I think the changing rooms are far too small, although the staff are excellent.*

1. The centre opened in March. - FACT / OPINION
2. The changing rooms are too small. - FACT / OPINION
3. The staff are excellent. - FACT / OPINION

Odpowiedzi: 1. FACT; 2. OPINION; 3. OPINION.

Dlaczego: Datę otwarcia mówiący przedstawia jako konkretny fakt. *Too small* i *excellent* są ocenami.

Trening ROZSZERZENIE - subtelna postawa

Nagranie treningowe. *Everyone kept telling me the exhibition was revolutionary. I would not go that far. A few installations were genuinely clever, but several felt like ideas I had seen many times before. I am glad I went, though I would not queue for an hour to see it again.*

How does the speaker feel about the exhibition?

- A. completely disappointed
- B. strongly enthusiastic
- C. moderately positive but unconvinced by the hype

Odpowiedź: C.

Dlaczego: Mówiący dostrzega plusy i cieszy się, że poszedł, ale odrzuca przesadnie entuzjastyczną opinię innych. To postawa mieszana, umiarkowanie pozytywna.

Mini-test końcowy

Nagranie. *I know the app is advertised as a way to save time. In my case, setting it up took nearly an hour, and two of the features I needed are only available in the paid version. Once everything was working, it was useful, but I would hesitate to recommend it to someone who only needs a simple planner.*

1. Which statement is a FACT from the speaker's experience? A. The app is the best planner available. B. Two needed features require payment. C. Everyone spends an hour setting it up.
2. What is the speaker's attitude? A. completely negative B. cautiously positive C. highly enthusiastic
3. What is the speaker mainly doing? A. recommending the app to all users B. giving a balanced evaluation and limiting the recommendation C. asking for technical help

Odpowiedzi: 1-B; 2-B; 3-B.

Dlaczego: Mówiący uznaje użyteczność aplikacji, ale wskazuje konkretne ograniczenia. Nie odrzuca jej całkowicie, lecz ostrożnie ogranicza rekomendację.

Szybka ściągą - intencja i postawa

Fakt = konkretna informacja. Opinia = ocena. Intencja = po co mówiący mówi. Postawa = jak ocenia temat. Śledź *but/however/actually* oraz zakończenie wypowiedzi i nie przypisuj mówiącemu opinii innej osoby.

Wnioskowanie w listeningu - jak rozumieć informacje wyrażone nie wprost

W zadaniu na wnioskowanie poprawna odpowiedź może nie pojawić się w nagraniu ani razu. Musisz połączyć informacje i wybrać wniosek, który logicznie z nich wynika. To nie jest zgadywanie - każdy dobry wniosek ma konkretny dowód w tekście.

Szybka ściągą: wniosek = dowody z nagrania plus logika. Nie wybieraj odpowiedzi możliwej, tylko tę, która wynika z tekstu. Sprawdzaj kontrast, chronologię, siłę pewności i końcową decyzję.

Wnioskowanie jest oficjalną umiejętnością maturalną

CKE w przykładowych zadaniach z rozumienia ze słuchu na poziomie podstawowym i rozszerzonym wskazuje wymaganie: zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi. Na rozszerzeniu zadania częściej wymagają połączenia kilku elementów oraz odróżnienia tego, co mówiący mówi wprost, od tego, co z wypowiedzi wynika.

Wniosek musi być udowodniony. Nie wybieraj odpowiedzi dlatego, że "wydaje się możliwa". Prawidłowa opcja musi wynikać z nagrania. Jeśli nie potrafisz wskazać dwóch lub trzech fragmentów, które ją wspierają, prawdopodobnie zgadujesz.

Informacja wprost vs wniosek

Nagranie	Informacja wprost	Logiczny wniosek
I used to drive, but parking became so expensive that I bought a monthly rail pass.	parking jest drogi; kupiony bilet kolejowy	mówiący częściej jeździ teraz pociągiem
I expected to hate the early classes, but after a week I realised I had the afternoons free.	zajęcia są wcześniej; popołudnia wolne	ocena planu zmieniła się na bardziej pozytywną
The restaurant had no tables when we arrived, so we ordered takeaway and ate in the park.	brak stolików; takeaway	posiłek nie został zjedzony w restauracji

Nagranie	Informacja wprost	Logiczny wniosek
She has not replied to three emails and the deadline is tomorrow.	brak odpowiedzi; deadline jutro	sytuacja jest pilna, nie można liczyć na szybki kontakt

Najczęstsze rodzaje wniosków

Rodzaj wniosku	Pytanie w głowie
przewidywanie	Co prawdopodobnie zrobi mówiący później?
przyczyna	Co naprawdę spowodowało decyzję lub problem?
rezultat	Co wynika z opisanej zmiany?
relacja między ludźmi	Kim prawdopodobnie są dla siebie rozmówcy?
miejsce / kontekst	Gdzie prawdopodobnie odbywa się rozmowa?
stan emocjonalny	Jak mówiący prawdopodobnie się czuje?
preferencja	Którą opcję faktycznie wybiera, choć nie mówi "I prefer"?
ocena	Popiera pomysł, ma wątpliwości czy go odrzuca?

Jak budować wniosek: dowód 1 + dowód 2

Przykład. *I have already packed my hiking boots, but the weather forecast now says heavy rain all weekend. The hotel has a good spa, so at least the trip will not be completely wasted.*

Dowód 1: plan wędrowki jest zagrożony przez deszcz. Dowód 2: mówiący wspomina spa jako alternatywę. Wniosek: prawdopodobnie nie spędzi weekendu głównie na wędrownkach.

Jeżeli odpowiedź wymaga wniosku, szukaj relacji między informacjami. Jedno zdanie często nie wystarczy.

Sygnaly kontrastu - miejsce, gdzie zmienia się sens

Sygnal	Co robi z wypowiedzią
but / however	odwraca lub ogranicza wcześniejszą informację
although / even though	pokazuje kontrast między dwoma faktami
actually / in fact	koryguje oczekiwanie lub wcześniejsze założenie
in the end / eventually	pokazuje ostateczną decyzję lub rezultat
instead / rather than	wskazuje, co zostało wybrane zamiast czegoś innego
at first / initially	sygnalizuje, że później sytuacja może się zmienić
still / yet	pokazuje, że coś pozostaje prawdziwe mimo przeszkody

Wnioskowanie o przyszłym zachowaniu

Pytania typu *From what the speaker says we can expect...* nie pytają o deklarację "I will...". Trzeba przewidzieć zachowanie na podstawie decyzji, doświadczeń i końcowej oceny.

Przykład. *I went back to social media after a week away, but within ten minutes I was bored again. I closed the app and went out with my friends.* Wniosek: mówiący prawdopodobnie będzie spędzać mniej czasu w social media niż wcześniej.

Wnioskowanie o relacji i kontekście

Fragment	Co można wywnioskować
Your prescription should be ready by Thursday. Take one tablet after breakfast.	kontekst medyczny, apteka lub przychodnia

Fragment	Co można wywnioskować
I have checked your essay. The argument is clear, but your conclusion needs more evidence.	relacja nauczyciel - uczeń
Could you show me your boarding pass and passport, please?	lotnisko, kontrola przed podróżą
The starter was excellent, but could we have the bill now?	restauracja; mówiący jest klientem

Uważaj na stereotypy. Wniosek ma wynikać z funkcji wypowiedzi i słownictwa sytuacyjnego, nie z domysłów o wieku, płci czy zawodzie, których nagranie nie wspiera.

Co NIE jest poprawnym wnioskiem?

- **Nadinterpretacja:** kurs był drogi nie znaczy automatycznie, że mówiący żałuje udziału.
- **Za szeroki wniosek:** "nie lubi jednego muzeum" nie znaczy "nie interesuje się sztuką".
- **Zamiana możliwości w pewność:** *might* i *probably* nie oznaczają *definitely*.
- **Zamiana opinii innej osoby w opinię mówiącego:** *My friends loved it, but I did not* = mówiący nie był zachwycony.
- **Ignorowanie czasu:** *planned to go* nie znaczy *went*; *used to travel* nie znaczy *still travels*.

Skala pewności - nie wzmacniaj informacji

Nagranie	Dozwolony wniosek	Zbyt mocny wniosek
She might join us later.	możliwe, że dołączy	na pewno dołączy
He is unlikely to accept.	raczej nie zaakceptuje	na pewno odmówi
It seems the delay was technical.	prawdopodobna przyczyna techniczna	przyczyna została potwierdzona
I am considering the evening course.	rozważa kurs	zapisał się na kurs

Informacja pośrednia przez konsekwencję

Często mówiący nie nazywa problemu, tylko opisuje jego skutek.

Nagranie	Co jest implikowane
I had to borrow my sister's charger every day.	problem z własną baterią lub ładowarką
We spent most of the afternoon looking for somewhere to sit.	miejsce było zatłoczone
By the time we got inside, the first act had already started.	mówiący spóźnił się na początek
I could hear every conversation in the corridor.	pokój był słabo wyciszony

Algorytm wnioskowania

1. Nazwij dokładnie, czego wymaga pytanie: zachowanie, powód, emocja, kontekst, rezultat?
2. Zbierz 2-3 kluczowe fakty z nagrania.
3. Sprawdź kontrast i chronologię: co było planem, a co wydarzyło się naprawdę?
4. Ułóż jedno krótkie zdanie: "Z tego wynika, że...".
5. Porównaj je z opcjami i odrzuć te, które dodają informację nieobecną w tekście.
6. Sprawdź siłę twierdzenia: possible, likely, certain - nie zamieniaj jednego w drugie.

Trening PODSTAWA - przewidź zachowanie

Nagranie treningowe. *I used to buy coffee on my way to school every morning. Last month I worked out how much I was spending, and it was nearly £40. I bought a reusable cup and now make coffee at home before I leave.*

What can we infer about the speaker?

- A. The speaker will probably buy less coffee on the way to school.
- B. The speaker has stopped drinking coffee.

- C. The speaker thinks reusable cups are too expensive.

Odpowiedź: A.

Dlaczego: Mówiący nadal pije kawę, ale przygotowuje ją w domu, więc prawdopodobnie rzadziej kupuje ją po drodze.

Trening ROZSZERZENIE - połącz informacje

Nagranie treningowe. *The conference looked perfect on paper: excellent speakers, a beautiful venue and a useful networking session. The problem was that the talks ran late, so the networking was cut to twenty minutes. That was the main reason I had travelled there, and I left without speaking to any of the people I had hoped to meet.*

What can be inferred?

- A. The speaker was satisfied because the talks were excellent.
- B. The conference failed to meet the speaker's main objective.
- C. The speaker did not want to meet other participants.

Odpowiedź: B.

Dlaczego: Główny cel wyjazdu to networking, który przez opóźnienia nie został zrealizowany. Pozytywne elementy konferencji nie zmieniają wniosku.

Trening - wniosek o relacji

Nagranie treningowe. *Your blood test results are normal, which is good news. I would still like you to come back in six weeks, and if the headaches become more frequent, please contact the clinic sooner.*

Who is the speaker most likely to be?

- A. a travel agent

- B. a medical professional
- C. a school administrator

Odpowiedź: B.

Dlaczego: Wniosek wynika z *blood test results, clinic* oraz zaleceń dotyczących objawów.

Mini-test końcowy

Nagranie. *I thought working from home would save me a lot of time. It does on days when I have no meetings. But twice a week I still have to travel to the office, and because I moved farther away last year, those journeys are now much longer. I am not planning to move again, so I have started looking for a job that is fully remote.*

1. What can we infer about the speaker's current job? A. It is completely remote. B. It requires some office attendance. C. The speaker has already left it.
2. Why is commuting now more inconvenient? A. The speaker moved farther from the office. B. Public transport became more expensive. C. Meetings start earlier.
3. What is the speaker likely to do next? A. move closer to the office B. stop working from home C. search for a fully remote position

Odpowiedzi: 1-B; 2-A; 3-C.

Dlaczego: *Twice a week I still have to travel to the office* wyklucza pełny remote. Dłuższy dojazd wynika z przeprowadzki dalej od biura. Mówiący wprost mówi, że nie planuje kolejnej przeprowadzki i szuka pracy fully remote.

Szybka ściągą - wnioskowanie

Wniosek = dowody z tekstu plus logika. Sprawdzaj kontrast, chronologię i siłę pewności. Nie wzmacniaj informacji i nie przypisuj mówiącemu cudzych opinii. Wnioskowanie jest sprawdzane także na poziomie podstawowym.